

Мельнічук М. В.,
студ. гр. ЕА-31,
Харківський національний університет імені В. Н.Каразіна.
Науковий керівник – Крикун О. О.,
к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту

АУДИТ ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інтеграція в європейське співтовариство передбачає формування багатьох областей в українській економіці. Одним з найважливіших напрямків в економіці є формування контрольного середовища в країні, важливим елементом якого є аудит управлінської діяльності. Процесу розвитку аудиту управлінської діяльності в Україні перешкоджає низка чинників і обставин, а саме: недосконалість законодавства з аудиту управлінської діяльності, а також відсутність методики з проведення та документування управлінського аудиту.

Проблеми формування, розвитку аудиторської діяльності в Україні представлені в наукових працях і публікаціях таких вчених, як Е. А. Аренс, Дж. К. Лоббек, Джек С. Тімоті, Дж. Лоуверс, М. Т. Білухи, В. Рудницького, Л. Полякової, С. Ф. Голова, А. М. Герасимовича, Г. М. Давидова, Н. І. Дорош, С. Я. Зубілевич, А. М. Кузьмінського, М. Д. Корінько [1-2, 5-8]. На основі аналізу літератури, можна зробити висновок, що вчені не мають єдиної думки про природу аудиту діяльності управління та сутність його методології.

Основна мета дослідження є вивчення теоретичних основ визначення сутності управлінського аудиту, його види та категорії оцінки

управлінської діяльності. Це допоможе сформувати аудиторські програми спрямованих на оцінку роботи управлінського персоналу та виявлення досягнутих результатів управлінської діяльності.

Розкриття терміну аудит в Україні відбулося у зв'язку з прийняттям Закону України «Про аудиторську діяльність» [3, с. 243], в якому містяться лише загальні вимоги про діяльність аудиту, тому невирішеним питанням залишається проблема нормативно-правового тлумачення аудиту управлінської діяльності. В українській економічній літературі дефініція «аудит управлінської діяльності» описується через призму: аудиторського контролю; користування інформацією тільки працівниками управління підприємства; функцій, якими є не тільки поточний контроль за господарськими операціями, а й аналіз, прогнозування, контроль та реалізація інших функцій управління.

Аспектом, який викликає виняткову увагу, є взаємозв'язок між аудитом ефективності, аудитом програми та управлінським аудитом. Зокрема, аудит ефективності - це безперервний процес моніторингу та звітності про виконання програми. Оцінка ефективності зосереджує увагу на те, чи досягнуто мети або вимоги програми. Цей вид аудиту може послужити попереджувальним сигналом для керівництва і засобом поліпшення підзвітності для громадськості [4, с. 23].

Аудит програми є індивідуальне систематичне вивчення ефективності програми. Експерти вважають, що аудит та оцінка можуть включати в себе наступні категорії:

- ✓ аудит дотримання норм: Чи стежите ви за нормами?
- ✓ аудит економічності: Чи використовуєте ви окремі державні або власні ресурси економічно, щоб досягти необхідні результати?
- ✓ аудит ефективності: Чи відповідають досягнуті результати витраченим ресурсам?
- ✓ аудит результативності: Чи відповідають досягнуті результати цілям політики?
- ✓ оцінка послідовності політики: Чи дотримується послідовність у досягненні цілей підприємства?
- ✓ оцінка впливу політики: Який рівень впливу політики?
- ✓ оцінка ефективності політики та аналіз причинних зв'язків: Чи є результати політики наслідком власне цієї політики або інших причин? [4, с. 25].

Управлінський аудит - процес вивчення і проведення оцінки економічних явищ і фактів для того, щоб виробити рекомендації з управління та ефективного використанню матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. У центрі уваги стоїть діяльність з управління ефективністю та економічністю операцій. Крім того, цей вид аудиту розглядає методи, процедури і плани управління організацією (стратегічні, управлінські та оперативні). Управлінський аудит безпосередньо пов'язаний з основними функціями управління, тому керівник компанії

повинен знати правила аудиту та здійснювати діяльність з управління відповідно до чинного законодавства.

Таким чином, за результатами дослідження можна зробити висновок, що аудит управлінської діяльності в Україні має складний шлях розвитку. Розвиток аудиту можливо лише за умови вирішення питання щодо розвитку відповідних правових документів та введенню методичного забезпечення у відповідності з поточними ринковими умовами господарювання. З приводу оцінки управлінської діяльності, то це розгляд кожного показника, отриманого в результаті управлінської діяльності, з точки зору відповідності його фактичного рівня нормальному рівню окремої організації, ідентифікація факторів, що вплинули на величину показника і визначення необхідної величини показника на перспективу і способів її досягнення.

Література

1. Виноградський М. Д. Менеджмент в організації: [навч. посіб.] / М. Д. Виноградський, О. М. Шкапова. – К. : Кондор, 2002. – 654 с.
2. Жадан О. І. Механізм фінансового контролю ефективності використання державних коштів / О. І. Жадан // Донецький державний університет управління. – Донецьк, 2009. – 182 с.
3. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.93 р. № 23 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.
4. Застосування механізмів ефективності менеджменту в діяльності державних органів: Теорія і практика: Пер. з англ. та фр. / Ресурс. центр розвитку гром. орг. «Гурт». – К. : вид. дім «КМ Академія», 2001. – С. 178.
5. Каплун О. Контроль якості проведення аудиту ефективності / О. Каплун, С. Яцишин // Наукові записки. – 2006. – Вип. 15. – С. 282–284.
6. Пилипко А. Г. Формула вирішення управлінських завдань – марево чи реальність / А. Г. Пилипко // Актуальні проблеми державного управління: Збірник наукових праць. – Х. : Вид-во ХорРІНАДУ «Магістр», 2005. – №1 (23). – 356 с.
7. Рубан Н. І. Аудит ефективності використання бюджетних програм в системі державного фінансового контролю України / Н. І. Рубан. – К. : Науково-дослідний фінансовий інститут при Міністерстві фінансів України, 2006. – С. 199-209.
8. Стефанов С. Є. Аудит ефективності – закономірності виникнення та перспективи розвитку / С. Є. Стефанов // Збірник всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку державного контролю і аудиту» / за заг. ред. проф. В. Д. Базилевича. – К., 2009. – 439 с.